

PBL - W POSZUKIWANIU
"WŁASNYCH" ZAGADNIENÍ
BADAWCZYCH

TOMASZ UMERLE

IBL PAN

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2015–2018. Projekt: „Polska Bibliografia Literacka – laboratorium wiedzy o współczesnej kulturze polskiej” NR 0061/NPRH3/HII/82/2014.

BIBLIOGRAFIA CYFROWA JAKO LABORATORIUM BADAWCZE

Teza: Aby myśleć o bibl. cyfr. jako laboratorium badawczym należy możliwie precyzyjnie zidentyfikować takie zagadnienia badawcze, których postawienie/podjęcie umożliwiłaby "jedynie" PBL (dane przez nią zgromadzone i zespół je tworzący).

ELEMENT WARSZTATU BADACZA

Zakładana
autonomia
badacza i
bibliografa.

Na każdego
badacza
czeka ten
sam zestaw
narzędzi.

Długotrwała
odrębność
rozwoju wiedzy
dot. bibliografii
i wiedzy dot. jej
przedmiotu

LABORATORIUM BADAWCZE

Prezi

Współpraca

Tworzenie

Zakładana
autonomia
badacza i
bibliografa.

Na każdego
badacza
czeka ten
sam zestaw
narzędzi.

Długotrwała
odrębność
rozwoju wiedzy
dot. bibliografii
i wiedzy dot. jej
przedmiotu

LABORATORIUM BADAWCZE

Współpraca
projektowa
badacza i
bibliografa.

Tworzenie
narzędzi do
zdefiniowany
ch zadań.

BC jako
miejsce pracy
badacza.

"Laboratoryjność" polega na:

1. stworzeniu modelu współpracy umożliwiającego wymianę wiedzy między twórcami BC a naukowcami-użytkownikami bazy,
2. możliwości projektowania narzędzi/aplikacji właściwych do podejmowania konkretnych badań w środowisku danej BC,
3. zdefiniowaniu własnego potencjału badawczego bazy jako kluczowego potencjału rozwojowego całej BC.

SPECYFIKA BIBLIOGRAFII A FORMUŁOWANIE ZAGADNIENÍ BADAWCZYCH

PRZYKŁAD

Przez kilkadziesiąt lat PBL, do powstania jej cyfrowej wersji, rejestrowała teksty literackie wedle określonych zasad.

Prócz drukowanej PBL powstała kartoteka selekcji, licząca 30-40 000 tekstów oraz kartoteka autorów odwzorowująca dynamikę ich twórczości (także migracje tekstów pomiędzy "selekcją" a druk. PBL-em).

Mechnizmy zbierania materiału oraz jego selekcji stanowią wieloletnią pracę o charakterze socjologiczno-literackim, która ma wiele punktów wspólnych z rozwijanymi w latach 70. teoriami obiegów literackich oraz z ważnymi po '89 roku teoriami centrali Czaplńskiego oraz pola literackiego Bourdieu.

Z pewnością nie istnieje druga bibliografia, która umożliwiłaby podjęcie badań socjologiczno-literackich – w tym postawienie nowych zagadnień badawczych oraz weryfikację dotychczasowych (i to w okresie poszukiwania przez tę dziedzinę badań nowych inspiracji).

Jednak wiedza o istnieniu takich "własnych" zagadnień badawczych PBL-u rodzi się na przecięciu świata pracy bibliograficznej i świata pracy badawczej.